

Dobrosława Świerczyńska

"Oświeceni i sentymentalni. Studia nad literaturą i życiem w Polsce w okresie trzech rozbiorów", Roman Kaleta, Wrocław 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 170

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KALETA Roman: Oświeceni i sentymentalni. Studia nad literaturą i życiem w Polsce w okresie trzech rozbiorów. Oss. Wrocław 1971 s. 793, nlb. 3, tabl. 35, ilustr., portr., zł 160,-

Zbiór 19 studiów z zakresu historii literatury i obyczajów oraz historii polityczno-społecznej. Wprowadzając do badań liczne nowe utwory /zarówno w studiach, jak aneksach/ autor wyjaśnia wiele niejasności i sprzeczności filologicznych dotyczących literatury Oświecenia. Najwięcej studiów poświęcono Trembeckiemu /"Okoliczności powstania I cz. »Powązek«"; "Na przedpolu » Monachomachii«"; "Oda nie do druku"; "Starożytność grodzieńska"; "Grób Trembeckiego"; "Spartanka"/ oraz Naruszewiczowi /"Bójka literacka Naruszewicza z A.Kossekowskim"; "Na przedpolu » Monachomachii«"/, a także Karpińskiemu, Książninowi, Zabłockiemu, J.Jasińskiemu, M.Molskiemu, Wybickiemu i dziejom hymnu narodowego /"Stary Dąbrowskiego mazurek"/. Tom zawiera ponadto studia o poezji politycznej i satyrycznej wieku Oświecenia.

BP/43

D.Ś.

/II/ LIBERA Zdzisław: Życie literackie w Warszawie w czasach Stanisława Augusta. PIW. Warszawa 1971 s. 244, ilustr., zł 25,-

Opis życia literackiego Warszawy epoki stanisławowskiej, koncentrujący się wokół następujących problemów: 1. kształtowanie się krytyki literackiej; 2. obiady czwartkowe i salony; 3. drukarnie, księgarnie, czytelnictwo; 4. środowisko literackie. Autor dokonuje przeglądu zawartości czasopism, omawia publikacje książkowe oraz przypomina ówczesne polemiki estetyczne. Dwa następne tematy ukazuje w świetle pamiętników i korespondencji, a także okolicznościowej poezji salonowej i satyr jakobińskich. Omówieniu ośrodków księgarskich i wydawniczych towarzyszy opis pierwszych wypożyczalni i bibliotek oraz funkcjonowania cenzury. Na podstawie fragmentów utworów literackich przedstawia zarys sytuacji społecznej i materialnej środowiska literackiego, wyodrębnionego w czasach stanisławowskich w osobną grupę zawodową. Dołączony do książki aneks zawiera przegląd najważniejszych wydarzeń wydawniczych lat 1765-1794.

BP/43

E.J.